

Sygn. akt V CNP 7/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie ze skargi R. M.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku zaocznego
Sądu Okręgowego w L. z dnia 11 grudnia 2014 r., sygn. akt I C [...]
w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko R. M.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 4 lipca 2018 r.,

**odrzuca skargę i zasądza od skarżącego na rzecz powódki
5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów
wywołanych jej wniesieniem.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą pozwanego R. M. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargą zaskarżony został wyrok zaoczny wydany przez Sąd Okręgowy w L. w dniu 11 grudnia 2011 r., Pozwany wniósł sprzeciw od tego wyroku, jednak sprzeciw ten został odrzucony postanowieniem z dnia 1 października 2015 r., po wyczerpaniu postępowania w przedmiocie dwukrotnego wniosku o zwolnienie skarżącego od opłat związanych z jego wniesieniem. Zażalenie na postanowienie z dnia 1 października 2015 r. zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego we [...] z dnia 31 grudnia 2015 r.

Zgodnie z art. 424¹ § 2 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej instancji, pod warunkiem jednak zaistnienia dwóch przesłanek. Możliwe jest to zatem jedynie w wyjątkowych wypadkach, po pierwsze wtedy, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, a po drugie wtedy, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione zostało, że hipotezą art. 424¹ § 2 k.p.c. objęte są tylko takie sytuacje, gdy nieskorzystanie z przysługującego stronie ustawowego środka zaskarżenia spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami, obiektywnie, a nie subiektywnie, uniemożliwiającymi jego wniesienie. Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku strona musi zatem wykazać, że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów mających charakter siły wyższej, takich jak ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa czy innych wyjątkowych okoliczności leżących po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienie środka zaskarżenia. Przepis ten nie obejmuje więc przypadków, gdy nieskorzystanie ze środka odwoławczego wynikało z naruszenia przez stronę ustawowych zasad jego wnoszenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2017 r., V CNP 70/16, z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, nie publ.).

Skarżący tymczasem wniósł właściwy środek zaskarżenia w postaci sprzeciwu od wyroku zaocznego, sprzeciw ten jednak został odrzucony wobec oddalenia po przeprowadzeniu stosownego postępowania, wobec jego nieopłacenia.

Ponadto, w sytuacji, w której skarżący zarzucał pozbawienie go możliwości obrony jego praw wobec doręczenia mu pozwu pod niewłaściwym adresem, mógł wnosić o wznowienie postępowania. W obecnie wniesionej skardze nie wyjaśnił przyczyn, dla których z tego środka nie skorzystał, nawet po prawomocnym odrzuceniu sprzeciwu. Termin do złożenia wniosku o wznowienie postępowania nie

może się bowiem rozpocząć przed uprawomocnieniem się orzeczenia. Jak wskazano, wyrok zaoczny uprawomocnił się w dniu oddalenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu od wyroku zaocznego, od tego dnia zatem biegł termin do złożenia wniosku o wznowienie postępowania z przyczyny określonej w art. 407 § 1 k.p.c. Trzeba też zwrócić uwagę, że termin określony w tym przepisie jest terminem *a quo* i ma charakter względny, nie było zatem wykluczone jego przywrócenie na zasadach wynikających z art. 168 i nast. k.p.c. Dla uznania dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego wyroku zaocznego z prawem nie wystarcza zatem ogólnikowe twierdzenie, że skorzystanie z innych środków prawnych nie jest obecnie możliwe, należało bowiem wykazać, dlaczego nie było to możliwe dotychczas.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.